

A-4445

Isa armastus

M. R.

Gustav Alko kirjastus
Tallinnas, 1927.

2

Bibliotheca
Universitatis
Tartuensis
(siue
Dorpatensis)

127471

A./S. „Ühiselu“ — Pilt nuf. 42, Tallinn.

Tallinn, 1927.

Isa armastus.

Kas oled ja näinud jeda pikka, fitjast saart seal kangel Hollandi mererannal? Ta on kõige kõrgem, ehk küll wahel merepind tõusu tõttu ka kõrge on, — ei suuda see saart ära neelata. Seda saart hüütakse „Ulla saar“. Mispära? Seepära, et seal saare peal elas — üle sada aastat tagasi, — keegi mees, nimega „Ulla“. Seesamane saar seisab tänapäew seal weel alles, ehk küll tormid on teda püüdnud ära wisata ja wägewad mere lained oma sisse matta. Saar kannab tänapäew weel oma nime „Ulla“.

Ulla elas seal pikas, fitjas saare külas. Tema nägu oli kare, päewitanud; aga siiski rahuline ja rõõmus. Igaiks tundis teda kui meremeest. Tema elumaja oli wäikene ja eemast waadates kui saunaitikene; ka tema kalawõrgud ja paadikene wäike. Aga seal saunaitikeses oli suur warandus peidus, üks warandus, mida merejüganujust ega mäekawandujest ei leita ja see on „isa-armastus“.

Ullal oli üksainus poeg, kellel sinised filmad, nagu kuulid läikijid. Ta oli täis rõõmu, nagu pühitjeks ta alati jõulupühi. Ta kuldsed pikad juuksed ulatasid õladeni, nagu kroon ümber pea. Teda hüütakse ainult „Ulla poeg“. Ta on oma isa kallim wara,

fellele elas wana Ulla. Ulla oli pojale isaks ja emaks; sest ema oli amanugi furnud ja poeg ei olnud oma ema näinudki. Pojal ei olnud ka puudust ema järel, sest isa oli temale kõigeks; isa toimetas ja tegi paremini, kui ema seda teha oleks woinud. Ta oli nii pehme, nii täis armu ja armastust oma lapse wastu. Ta süda tundis piina, kui seda mõtles, et poeg ehk kedagi teist enam armastab kui teda; seda ei suutnud ta kanda ega kannatada. Väks ta merele, oli poeg kaasas; oli ta põllul, ikka poeg ta juures. Kord tormawal merel wärises isa süda, ei mitte oma pärast, waid pojakese pärast, kes tal kaasas oli. Meri oli väga wihane ja ähwardas isa ja poega oma wahutawatesse lainetesse matta.

Teiseks. Ulla poeg on nooreks meheks kaswanud ja tahab kaugemale wälja sõita; ta tahab teisi maid ja teisi inimesi näha; — tal on kange tung südamel, et wälja, kaugemale lord saaks! Ja meri on seda tungi teinud; sest merewood tulid ja läksid; nad äratasid Ulla poja hinges ihkamisi ja tahtmisi rändamiseks. Sga laine ütles rahutumalt: „Ela hästi! Ma ei wõi siia jääda, ma ei wõi!“ Nii ütles ka poeg isale: „Ela hästi! Ma ei wõi siia jääda! See rand on wäike; see saar on kitsas, see paat on nõrk; ma pean minema! Ela, isa, hästi, ma ei wõi jääda!“

Ja ehk küll wana Ulla pojale jutustab kõigist hädaohtudest, kõigist sügawatest merehaudadest, kõigist kurjadest elajatest, mererööwlitest, kes inimesi pilliwad ja neid omale orjadeks wiivad; aga see poega ei hirmuta-

nud. Ta jäi oma ettevõtte juure. Nii kui noor rohi peab tärkama, kui päikesepaiste peab paistma, kui woolas mesi peab jõgedes alla jooksuma, — nii Ulla poeg ijamajast välja!

Kolmandaks. Ulla poeg läks. Ta on kaugel oma kodu-jaarest. Ta on rõõmus ja õnnelik, et teisi inimesi võib palju näha; ta ei juuda maailma ilu ja toredust imestada; tema filmad läigivad rõõmutuhinas, sest tema ei näe ega aima midagi paha.

Sel ajal aga on isa üksinda kodu. Ta teeb tööd kui ennegi, ta elab ja muretseb; aga kellele? — „Kellele elan ma?“ küsis ta ijeeneses. „Kas saan veel poega näha?“ Siinamaoni elas ja poja pärast ja pojale; aga kellele nüüd? Nüüd ei oleks tal, — nagu mistit enam!

Meg lähleb! Meg tuleb ikka ligemale, kus ijafe võib poega tagasi ootama hakata. Iga päew lähleb ta mereääre kõige kõrgema mäeharjale; ta waatab ja waatab, ta istub ja tõuseb; ta paneb käed filme ette ja filmitseb; ta võtab kiikre ja wahib selle läbi, kas kusfil ei ole reisijate laewa näha, laewa, mis ta kalli poja koju tagasi tooks.

Suvi on möödas ja sügise käes. Wana Ulla on enam küüru wajunud. Poeg veel ei ole tulnud. Ta käib ikka oma korrad iga päew mäeharjal; istub seal ja ohtab. Pääsukesed lendavad koju poole, neil on igatsus Lõuna — sooja maa järele. Ka Ullas elutseb elaw ihkamine armastuse soojuse järele. Ta saadab waimus terwiseid oma pojale ära-reisijate lindude läbi. Iga päew, iga tund

ehk mõib ta koju tulla. Jällegi on õhtu
käes, jällegi tuleb pime öö ja Ulla peab mäe-
harjalt lahkuma ja koju tulema, sest et film
enam ei seleta läbi pimeduse waadata.

Nii lähewad päewad päewade järel, nädal-
lad nädalate järel; aga kõik asjata! Oh,
küll on niisugune ootamine lõpmata raske!
Kuis wõisib süda ja film! Sga udu ja torm
toob juuri muresid isale kaasa.

Waihi, süda, waihi — Tulema ta peab,
Minu laps, kes kaugel, Jumal teda teab!
Kaitse Teda Looja, Oma armuga!
Ole tema tooja Kaugelt kodumaale!

Sügisesed tormid möllawad, merewesi mü-
hab ja kohab; aga Ulla seisab waatepaigal,
kui truu walwas waht. Täna on tal ka
mõned sõbrad kaugas. Ta otsib ja ootab
sõpradega laewa. Kaugelt paistab üks walge
laewapuri; ta loodab ja loodab, et see ta on,
ja see on wist minu poja laew. Ta sõbrad
seisawad ka seal, waatawad kiikrega ja oota-
wad; aga asjata!

Mõne aja pärast tuleb Ulla pojast sõnum,
et mererööwliid olla Tunnesia maarannal lae-
wa kinni püüdnud ja Ulla poja wangi wõt-
nud. Müüd on ta päris ori! Ulla enam ei
istu waateplatsil; raske palawik on teda
tabanud. Ta keha on kui purustatud; ta
näeb waimus ainult oma kallist poega orjana
kettides, raskest töös, kus teda liiuakse ja tale
isegi süüa wähe antakse. Afrika palaw päike
piirab teda ja armastaja isa on kodu walu-
dest üsna läbi löödud. Küll oleks ta ise seal
olnud; ta oleks kõik poja raskused oma peale

wõtnud, kui aga kuidagi oleks wõinud teda päästa.

Meljandaks. Ulla terwis paraneb; ta toibub ja ta suur armastus mõtleb ihe uue tee oma poja päästmiseks wälja ja see tegewsoom ja tahtmine annab ka ta kehale uut jõudu.

Soopis teine on nüüd Ulla elu. Kus on see mees, kes tundide wiiji kõrgel mäeharjal seisib ja istus? Ta töö ja elu on teine; ta on uut tööd ja elu alganud. Soopis truumimalt muretsseb ta nüüd oma lammaste eest, iga rohukõrs saab kalliks peetud ja koju wiidud. Ta müüb willu ülesostjatele. Puutükid, mida meri wälja ajab, — kõik korjab ta ja müüb. Kui keegi küsib: „Ulla, miks ja nii ahneks oled läinud?“ siis oli wastus: „Seda on mul kõik tarwis oma pojale.“ Kodujäneseid on palju saare kaljude wahel; Ulla piinab neid linguga ja müüb. Pikast mererohust teeb ta peenemaid ja jämedamaid nõõrisid; sest Ullal on palju raha tarwis.

Wiendaks. Nii lähed talwe mööda ja jälle on kewade. Ka selle saare peale tuleb kewade ja tahab öelda: „Ole Sumalast teretatud!“ Kas saab siis Ulla ka weel kord rõõmus olema, sest et kewade on tulnud?

„Kewade õuned, kewade wäljadel,
Igaie hingele tuleb s'ust troost;
Sest kiidetud saagu nüüd Jeesand Jeesus Krist!“

Ei, Ulla südamel on külm talwe! Tema ei wõi weel ütelda: „Kiidetud saagu Jeesus Kristus!“ Tema ei wõi jeda Jeesust kiita, kes lastis tema poja orjusesse wangiks saada.

Tema ei näe kewades muud, kui et tarwis kõikide lindude munad pesadest üles otsida ja neid ära müüa; sest nende eest maksavad rikkad head hinda. Ja Ullal on palju, palju raha tarwis! Siis läheb ta mere ääre ja püüab hülgeid; sest nende rasw toob head kasu. Sealjuures leiab ta ka mõnegi kalli merewaigu tawi. Ta waatab iga asja peale ainult weel jelles mõttes: „Mis ta mulle sisse toob?“ Snimesed ütlevad: „Ulla on ahneks saanud!“ Ulla aga ütleb: „Mul on seda tarwis, hädasti tarwis, kui pojale abi peab tulema.“

Nii korjab ta õhtu hilja ja hommiku wara; ta tahab palju raha saada, et oma poega lahti osta orjusest. Ta teab, ta tunneb asja; kes mererööwliste kätte satub, lastakse ainult suure raha eest priiks. Ta pöörab ennast saadiku poole ja see katsub seda toimetada.

Annendaks. Mõned aastad on möödas, raha on walmis ja ta ära saadetud. — „Niiid, teie mererööwliid, andke mu poeg, mu kallis ainus laps wälja, selle hõbeda ja kulla eest!“ hüüdis isa Afriika poole oma kätt üles tõstes.

Niiid waatab Ulla oma wäikest majakest; see on ju aastate jooksul õieti inetumaks läinud. Kui pea wõib poeg tulla ja mis siis, kui ta näeb, et maja ei ole enam ses seisukorras kui ta läks! Ei, ei, tema ei pea niisugust lohakust nägema! Kõik peab endine, ehk weel parem olema! Niiid ei olnud aega. Hõlme parandab ja puhastab, iga nurg peab nii olema, et poja silm wõib rõõmuga ja

rahuloldamalt waadata. Palju tööd, palju waewa; aga lootus südames teeb kõik fergeks!

Jällegi on ka see töö tehtud ja kõik on waikne, kuid ainult lained kohisewad. — „Mis teie kohisete ja mis teie äratate ka minu sees kohisemist?“ hüüab ta iseeneses. — „Mu hing, mis ja kohised mu sees, oota Jehoowat; et sa saaksid weel Teda tänada!“

Aga Ulla ei wõi weel tänada, Ulla istub jälle waateplatšile ja ootab. Tema ligidal on wäike, kõmer kuusk, tuultest ja tormidest ärasafitud; selle alla poeb Ulla wihma eest warjule. Aga mis nüüd! Mis seal on? Eks see ole laew? See toob wist Ulla poja koju? Jah kahtleda ei wõi, see ta on tõesti!

„Tule koju, tule koju,
Iga juures on sul hea!
Tule koju, tule koju,
Nutta, tule õige pea!“

Laew jääb kaugel mere peal seisma. Paat saadetakse randa. Wärisedes astub Ulla paadi juure ja loodab: „Nüüd, nüüd saan teda ometigi näha! Nüüd wotan teda oma kaenlasse, mu kallis, kallis poeg!“ Ulla poeg astub paadist wälja, aga see ei ole Ulla poeg; on üks teine. See oli ka merel jattunud rööwlite kätte ja nüüd saadeti teda Ulla poja mõiste all isale raha wastu koju. Ulla poest ei tea keegi. Waene Ulla! Mitu aastat tööd teinud, palju waewa näinud, ja nüüd oli lootus eesmärgile jõuda, aga jälle asjata! See oli raske hoop wanale Ullale! Mis nüüd teha?

Magu mitugi korda, on laewad Ulla saare lähedal kalljude otšas hullka läinud, — nii

läks ta jeeford Ulla elaw lootus kaduma. Müüd ei olnud enam muud, kui kohutaw meele äraheitmine. Ja see raske meele äraheitmine wiskas Ulla haigewoodisje. Raste kurwastus ja walu tahtis ta jüdame jeest wälja rebida. Meele äraheitmine oli palju raskem, kui esimesel korral.

Seitsmendaks. Jälle on talwe möödas ja kewade tõstab ta Ulla haigewoodist ülles. Aga Ullal ei ole enam tahtmist termeks jaada; kõik rõõm on taist kadunud. — „Oh, et haud mulle lahti ei läinud!“ õhtas ta. Ta juuksed on walged, ta käed wärisewad, ei ole muud kui luu ja nahk, ainult weel inimese wari! — „Üffi olen, üffi jään!“ hoigas ta iseeneses. — „Miskit lootust!“ hüüdis ta tugewa häälega. „Mu laps on raskes orjuses! Jõudu mul enam ei ole! Lunastada leda on wõimata!“

Ta esimene käik, kui woodist ülles tõusis ja toast wälja tuli, — läks ülles mäeharjale, oma waateplatstile, kus see wana kõwer kuusk oma oksti liigutas; see oli tema ainus sõber. Tema alla istus ta ja waatas laugese merele. Sääsjed surusid ta ümber ja tegid sõbrust. — „Mis nad siin rõõmustawad?“ küübis ta. Ka waresjed ja fajakad lendasid ta üle pea ja rääkisid omal keeles. — „Ei tea, mis nad räägivad?“ küübis ta jälle. „Kas pole enam midagi loota?“ Ei, nad on walged, nagu oleks nad suured walged õied mere lainete peal; kui nad oma tiivad laiawi ajawad, siis on nad imeilusad.

Sina waene, wana, üksik ijahe, sinu elupuud on ümber liikatud; kas saab ta weel

õitsema? Mõõdaminejad vaatavad ja ütlevad pead raputades: „Kas ta veel loodab, et ta poeg tagasi tuleb?“ Jah, Ulla loodab jälle, aga mitte nii kui enne. Enne oli Ulla ije tegew, aga nüüd ta paneb oma lootuse Jumala peale. Nüüd oli ta oma haiguse ajal õppinud Jumalaga kõnelema, selle wägewa Jumalaga, kes kõik võib teha. Tema lootus hingas nüüd Jumala sees; tema kõneles nüüd Jeesusega, nagu laps isaga. Tema oli õppinud, et Jumala nime peab appi hüüdma, Teda kiitma ja tänama. Tänada ja kiita ta veel ei wõinud, aga appi hüüda, seda on Ulla nüüd õppinud oma raskest elufoolis. Siisamaani teadis ta käjud peast, aga nüüd on nad tal jüdames; kes aga Jumala nime seks tarwitab, milleks ta antud, — see saab ta wiimaks Jumalat kiita ja tänada; — see saab täis usku ja lootust oma eluteed käima.

Suhetšandaks. Lootus ei jäta häbisje. Ühel päewal tulid meremehed kesk Wähe-merelt tagasi saarele ja toowad Ullale teateid ja kirjasid pojast kaasa. Ta elab ja ta käsi käib hästi. Imelik Jumal ja imelikud Tema joatusjed! Esiti sattus poeg wangi, oli ori ühe Afrika würsti juures; truugi teenituse läbi leidis ta usaldust ja aastate jooksul on Ulla poeg ohwitser ja wiimaks isegi kindraliks saanud. Aga tal on igatsus kodu järel; ta on haige oma kojuigatsemisjes; — ta üha, ta jaar, — kõik seisab tal alati filmade ees, nii kui lapsesõlmes. Ta tahab koju niipea kui võib; ta hing igatsseb üle mere koju!

„Poeg tuleb! Wana Ullas tärkab kewade, nüüd on murede talw mööda! See tuulne

ja liivane saar on kui püha paik, täis rõõmu wana Ullale. Ta nüüd ei taha enam oma waateplatsilt liikuda, ta istub oma kuuse all päewawarjus, niisama ka tuule ja wihma ajal. Ehk ta küll rõõmu-tuld ei saa sütitada, mis igal pool põleks ja kõitidele kuulutaks; aga ta südames põles tuluks, mis ta silmadest paistab, see on rahu ja rõõm!

iihetсандaks. Päewad, nädalad ja kuud lähewad mööda, pääjutesed tulid ja läksid jälle, ka rõõmu-tuli ei põle enam nii heledasti, nagu kord ta põles; aga poeg ei tule! Oh küll on ootamine raske, kuid teeb see valu! Nastad lähewad mööda, just kui oleks „tina“ neil külges; tuli on kustumas. Iffa oota, ifka waihi, ifka looda! Ja pealegi — kui nii wähe aega, — wanuses weel üle jääb; surm tuleb enne ja poega ei saagi näha! — „Kui mu poeg pea ei tule, siis wõib ta ainult mu haua peal paluda,“ ütleb ta taja iseeneses. Tal tahab jälle meeleärasteitmine tulla; aga kuusk ta kõrwal on nii rahuline ja tahaks nagu öelda: „Kannata weel!“

Seal tuleb üks reijijatelaew. Ulla tahab ise wastu minna; ta tahab esimene olla, sest see peab tema laew olema; see toob ta poja. Ta ruttab alla rannale. Aga äkitselt — ta ei pannud tähelegi — hakkawad kaks tugevat kätt ta ümbert finni. — „Iha, mu armas isa, mu kallid isa!“ hüüab poeg. Iha tundis kobe poega häälest ja ütleb: „Poeg, kas sa oled siin!“ Ulla poeg seisab isa ees, suur, pikk noormees, heledate juuksestega ja siniste silmadega. Afrika päike oli ta õieti ära kõrwetanud, aga armastust isa wastu ei saanud

ära kaotada ega ära kustuda. Ja ifka jälle waatab ta isa otja ja sügawalt temale silma-
desse. — „Isa, niid ei pea meid keegi lahuta-
tama, mina jään sinu juure!“ ütleb poeg
südamliku armastusega.

Pea kuulis terme saare rahwas, et Ulla
poeg koju tulnud. Kõik rõõmustasid tema
tulemise üle. Pea walisid saare rahwas teda
omale ülemaks. Ta mõistis kõik rahwaasjad
korda seada; ta wõitis palju armastust.
Aga oma wana, halli isat kandis ta otsekui
käte peal, jah, nii kaua, kuni ta siit ilmaft
surma läbi lahkus ja selle kuuse alla mattis,
kus ta nii kaua oli oma poega ootanud.
Niid on Ulla poja paik ja iste — kuuse all
ja iial ei unusta tema oma armastust isa ega
rahwa wastu. Ta on auwäärt mees. Ka
Zumala kartus ja Snnistegija armastus
elutseb temal südamel.

Ena armastus lapse wastu.

Rahju, et paljud lapsed unustawad oma ema
ja oma ema armastuse! Paljud lapsed on
wäga külmad ja toore-meelised oma armja
ema wastu; nad on seda ära unustanud, mis
ema temale on head teinud. Nad ei hooli
oma emast ja kurwastawad teda oma üleant-
netuma eluga. Nad on sõnakuulmatud! Aga
armjad lapsed, mõtelge järele, kui palju ema
on teile head teinud! Kes on teid kaswata-
nud, — see on ema! Kes hoolitseb teie eest
kõige rohkem, — see on ema! Kes waatab, et
teie riided ja teie jala-nõud terwed on, — see

on ema! Kes annab teile süüa ja juua, — see on ema! Kes jätab kõige parema suutaie ista teile, kes istub ja walwab teie woodi ees, kui teie haiged olete, — see on ema! Ja kui teie veel teaksite, mis ema teie kohta omas südamel mõtleb; kui wäga ta teid armastab ja kui walus on temal, kui ta alati teile kõige paremat anda ei saa, sellepärast, et tal jeda ei ole. Ja pealegi, — paljud emad, kes Jesust armastawad, — paluvad Jumalat teie eest, et teie head ja wagad lapsed oleksite ja peale oma jurma õndsaks saaksite. Waata ema silmadesse, kuidas ta sind armastab; aga waata ka, kuidas hea laps ema armastab.

Ürgem unustagem, armsad lapsed, — oma ema! Olgem tänulikud ja palugem kõik süüd ja ekküüsed andeks; mis teie olete oma rumaluse läbi teinud.

Jesand, aita mind.

Süüdsamat palwet, armsad lapsed, iga päew meie elus enam ei ole kui see: „Jesand, aita mind!“ Kui apostel Peetrus wajus, siis ta hüüdis: „Jesand aita mind!“ Kõik Jumala lapsed, kõik Jumala sulased on alati omale abi paludes hüüdnud: „Jesand, aita mind!“ Kas sina ka, armas laps, — oled õppinud Jesanda nime appi hüüdma: „Jesand aita mind!“ Ja muud nime ei ole maa ja taewa wahel inimestel hüüda antud kui Jesanda nimi, nii kui kirjutatud on: „See peab hüüdma, et iganäiks, kes iial Jesanda nime appi hüüab, peab õndsaks saama.“ (ap. teg. 2, 21)

„Kananea maa naine tuli Jeshanda ette, kum-
 mardas Teda ja hüüdis: Jeshand aita mind!
 (Matt. 15, 25) ja Jeshand aitas teda, niihästi
 la Beetrust. Oh kui suur abimees on meil igal
 ajal, kodu ja väljas ligi! — „Hüüa Mind appi
 ahastuse päeval; siis tahan Ma sind seft välja
 kiiskuda, ja sina pead Mind austama.“ (Laul
 50,15.).

Braegu on, armjad lapsed, väga raske ja
 kuri-kirju aeg, kus igasugu wale waimud töö-
 tawad ja sega-sodi õpetusi wälja laotawad, —
 siis on tarwis, väga hädasti tarwis, et teie
 Jeshanda nime appi hüüate ja Teda omale abiks
 ja heaks õpetajaks alati palute. Tehke seda,
 küll siis näete, et Tema teid aitab ja teid kõige
 kurja ja kahju eest hoiab.

Sea nõu lapsele.

Oh lapsuke, oh lapsuke Jäe Jesu sülle hingama!
 Siis sinu kallid Jesule, Sind hoiab — ja saab warjama:
 Siin maapeal kõige kurja eest, Ja taewas itta igawest!

See on nii kindel, tõsi tõest, Et Jesus on su hoideja;
 Kui sina kõigest sündamest, Siin oled usus wõitleja;
 Siis tema sind siin awitab, Sind uskus, palwes kas-
 [watab.

Sa ole usin lapsuke Siin walwama ja paluma;
 Tee head siin teiste lastele, Ja õppi kurja põlgama:
 Siis Jesus sind siin armastab Ja taewa wastu wal-
 [mistab.

*

1. Oh lapsukene tõtta, Head nõu ja ette wõta;
 Sa tõtta, ilmast rutta Kõik himu maha jäta!
2. Sa õppi tundma Jesust, Ja oma hinge waeust;
 Ka alandust ja heldust, Täit truudust ja ka mõistust.
3. Kui neid sul siin ei ole, Siis õnnistus ei tule;
 Kõik sinu töö ja tegu, On kurja waimu jagu.

4. Sa Jesust meeles pea, Sest ta on helde hea;
Kui ta on sinu ligi, Siis on sul kindel tugi.

5. Ka palweid ära jäta, Meid tihti ette wõta:
Seal sees on hinge taju, Sa seda tõesti usu.

6. Siis sinu elu päewad, Kõik sulle kasuks saawad;
Su töö on õnnistatud, Hing on ta valmistatud.

7. Seestpidi ehitatse, Su südant valmistatse;
Siis hing on walges ehtes, Jesuse were riides.

8. Kui surm siis sulle tuleb, Siis Jesus palweid
[tuu'eb;

Ta hinge taewa kannab, Hoob elu sulle annab.

9. Seepärast õppi aegsasti, Müüd tundma Jesust
[Kristust:

Kes sind on lunastanud, Sind surmas armastanud.

10. Oh õnnis sina oled, Kui Jesu juure tuled!
Kõik elu hästi sead, Ja Jesust meeles pead.

